N°. 411. # DE GRONDWET. 1854.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . *f* 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . „ 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijken en overlijden, worden geplaatst tegen betaling van *f* 1, het zegelregt daaronder begrepen.

WOENSDAG 20 SEPTEMBER.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon, Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . *f* 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . . . „ 5.50.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement *f* 70, Ned. Cour.

De troonrede.

De algemeene indruk, welken de Troonrede op ons gemaakt [illegible] dat men door vele bijzonderheden op te geven omtrent den stoffelijken toestand van ons land, getracht heeft zoo lang mogelijk te zijn en tegelijk zoo weinig mogelijk te zeggen. Opmerkelijk, meenen wij, is daarbij het volslagen stilzwijgen, dat in acht genomen is omtrent al wat de ontwikkeling der Grondwet en der grondwettige instellingen betreft. Met geen enkel woord wordt door het Ministerie, — welks optreding met zoo veel bekommering werd begroet, dat het noodig achtte opzettelijk de handhaving der Grondwet te guaranderen, — gewaagd van zijn voornemen, om ook voortaan aan de uitbreiding en ontwikkeling onzer grondwettige instellingen te arbeiden. Zelfs, met uitzondering van eene partiële wet op het onderwijs, wordt van geen enkel belangrijk onderwerp van wetgeving gerept, ofschoon er toch nog zoo velen òf ter voldoening aan de voorschriften der Grondwet òf ter voorziening in dringende behoeften, naar afdoening verlangen. Ten aanzien alzoo van de rigting der Regering, — die zich dezer dagen zelfs met den titel van „Regering van volharding„ heeft versierd, — geen enkel woord tot inlichting, opheldering of geruststelling; en even weinig licht wordt er verspreid over hetgeen in dit zittingjaar aan de beraadslagingen der Staten-Generaal zal worden onderworpen. Terwijl wij het laatste beschouwen als een niet zeer bemoedigend voorteeken, met betrekking tot de verdere ontwikkeling onzer politieke instellingen van de zijde der Regering, kunnen wij het eerste niet anders toeschrijven, dan aan het groote verschil van gevoelen, dat, naar men verzekert, in den boezem van het Ministerie zelf zou zijn ontstaan over de voortzetting of de wijziging der tot dus ver, door de „tegenovergestelde rigting„, gevolgde politiek, in verband met de verandering, welke de Tweede Kamer heeft ondergaan.

Vele der afzonderlijke zinsneden van de Troonrede, geven, overigens, ruimschoots stof tot vragen en opmerkingen.

Aan onze buitenlandsche betrekkingen is, te regt, met het oog op den tegenwoordigen staatkundigen toestand van Europa, de voorrang gegeven; en de Regering heeft aan dit onderwerp twee zinsneden gewijd, waarvan de eerste, tot op nadere toelichting, ons ten eenemale raadselachtig is en de tweede nog al eenige bezorgdheid heeft opgewekt. Voorzeker is het aangenaam te vernemen, dat wij „van *alle* Mogendheden voortdurend „verzekeringen ontvangen van vriendschap en welwil„lendheid„; maar deze verklaring schijnt nog al in strijd te zijn met hetgeen in den laatsten tijd, zoo van de zijde der twee groote Westersche Mogendheden als van die van Noord-Amerika, schijnt plaats gegrepen te hebben. Nog altijd is de geheele geschiedenis van *de Favorite* in 't duister gehuld; de vordering in zake *de Jonge Albert* eischt nog opheldering en niet 't allerminst de wijs, waarop die zaak eigenlijk getermineerd is; eindelijk schijnt 't gebeurde met GIBSON, indien waar is 't geen daarvan wordt gemeld, niet sterk voor de „vriendschap en welwillendheid„ van Amerika te pleiten. Omtrent al deze punten zal, naar wij vertrouwen, bij de discussiën over het adres de Minister van Buitenlandsche Zaken wel opheldering gelieven te geven; want zelfs dán, indien gebeurde 't geen wij vroeger reeds onderstelden: dat namelijk op even raadselachtige wijs als ten aanzien van *de Favorite* en *de Jonge Albert* is geschied, de beëindiging van het geschil over GIBSON kon worden-aangekondigd, zal toelichting van de zoo bepaalde eerste zinsnede der Troonrede allezins noodig zijn. En dit te meer, daar de phrase, betrekkelijk de neutraliteit, nog al bezorgdheid kan opwekken. Immers wordt er in geenen deele erkend, dat, terwijl „het aangenomen stelsel van onzijdigheid stiptelijk *door ons* „wordt nageleefd,„ *wederkeerig onze regten geëerbiedigd worden*; maar er wordt alleen verklaard, „dat wij wederkeerig *aanspraak mogen blijven maken* op eerbiediging onzer regten.„ De Troonrede zegt hier wat niet behoeft gezegd te worden, namelijk *dat wij aanspraak maken* op de eerbiediging onzer regten; want niemand kan beletten om op het een of het ander aanspraak te maken. Maar, tot onze bevreemding en bezorgdheid, wordt, hetgeen eigenlijk moest kunnen verzekerd worden, *niet verzekerd*, namelijk: *dat die regten ook geëerbiedigd* WORDEN. Ten aanzien van de neutraliteit schijnt er dus mede strijd te bestaan tusschen de eerste en tweede zinsnede van de Troonrede, die *ons* wel verklaarbaar is uit al hetgeen gebeurd is, maar dan ook des te meer opheldering in de Kamers behoeft. De Regering wenscht „wederzijdsch vertrouwen aan te kweeken„; dat is een loffelijk voornemen, en wij zullen nu, bij de behandeling der buitenlandsche aangelegenheden, te gemoet zien in hoe ver het Ministerie, door openhartigheid, toonen zal, iets meer te willen doen dan fraaije woorden uit te spreken.

De lof, aan zee- en landmagt gegeven, wordt, op eene aangename wijs, verhoogd door de aankondiging, dat de tegenstand, door Chinezen op Borneo aan ons gezag geboden, overwonnen is. De Regering drukt zelfs de hoop uit, dat die overwinning „*duurzaam*„ zal zijn. Dat is een gewigtig woord; want de duurzaamheid der overwinning kan alleen verkregen worden door de wijze, waarop van de tegenwoordig behaalde gebruik zal zijn gemaakt. Groote en gewigtige maatregelen zijn, ter verzekering van die duurzaamheid, te nemen, waaronder ook gewis behoort, dat de Chinezen op Borneo onder ons onmiddellijk gezag gebragt worden. Met verlangen zien wij derhalve, bij het Adres, de inlichtingen te gemoet, waaruit de gronden gekend zullen worden, die tot het voeden van die „*hoop*„ regt geven.

Van even groot belang zal het zijn „*de gepaste maatregelen*„ te leeren kennen, door welke de epidemie onder de bevolking in onderscheidene gedeelten van N. Indië „*allengs wijkt*„. Dat is een vraagstuk van uitnemend gewigt. Voor zoo ver ons toch bekend is, werd tot dusver de geneeskundige dienst voor de Javanen geheel verwaarloosd, en is er eerst nu eene *school* opgerigt tot opleiding van Javaansche geneeskunstbeoefenaren. De Javanen zijn, bij ziekten, geheel aan hun eigen lot overgelaten of, wat nog erger is, aan *hunne medici*; zeer zeldzaam, wanneer, in eene geheele residentie, een enkel geneesheer zijn werkkring ook tot de naast om hem wonende Javanen uitstrekt. De „gepaste maatregelen„ te kennen, waarvan de Troonrede met zoo veel vertrouwen gewaagt, is derhalve eene zaak, die algemeene belangstelling verdient.

Het heeft ons verheugd, geconstateerd te zien, wat trouwens voor niemand meer een geheim was: namelijk, dat zoowel in N. Indië als in Nederland de oogst eene „ruime„ en „gezegende„ opbrengst belooft. Met bevreemding hebben wij evenwel vernomen, dat, ten aanzien van Nederland, het „uitzigt„ wordt gegeven, dat door die ruime opbrengst „de prijzen der eerste levensbehoeften zullen dalen.„ Bij de omstandigheden, waarin Europa verkeert; bij de ontzaggelijke heirlegers, die op de been zijn gebragt; bij het feit, dat Europa's voorraadschuren door den oorlog zijn gesloten, is het ons een raadsel, hoe de Regering in een officieel staatsstuk eene verwachting heeft kunnen opwekken, die, reeds nu door niets geregtvaardigd, slechts dreigt eene teleurstelling te baren, welke des te bitterder zal worden naarmate de verwachting op meer stellige en officiële wijs is aangekondigd. Ook *wij* wenschen vurig dat de prijzen der eerste levensbehoeften dalen; maar die wensch mag ons niet doen verzwijgen de overtuiging, dat zoodanige uitkomst, onder de tegenwoordige omstandigheden, niet van een ruimen oogst kan verwacht worden, en het is uit dien hoofde, dat wij het hoogst gevaarlijk achten verwachtingen op te wekken, die elk staathuishoudkundige reeds vooraf voor geene verwezentlijking vatbaar acht. De ontevredenheid wordt er slechts door opgewekt en het heillooze vermoeden gesterkt, alsof de boeren en de groothandelaars alleen ten koste van het algemeen, voordeel trekken uit de zegeningen van den oogst. Dergelijk verkeerd begrip, ook ontstaan uit de weinige bekendheid met het verband tusschen den prijs en de navraag, mag door geene voorzigtige Regering worden aangekweekt; want tot welke buitensporigheden zoodanig begrip, bij teleurstelling, kan leiden, hebben ons de jongste gebeurtenissen in België en Engeland en nu ook, helaas! in eene enkele gemeente van ons Vaderland geleerd. Eenig inzigt in de redenen, welke de Regering leidden, om aan het Volk „eene daling der eerste levensbehoeften„ voor te spiegelen, zal dus wel niet overbodig zijn.

Hetgeen van den „staat der geldmiddelen„ wordt gezegd, is allezins verblijdend. „De uitkomst van de „dienst des vorigen jaars heeft de verwachting niet „teleur gesteld,„ en: „het laat zich aanzien, dat ook „het tegenwoordig jaar voordeelig zal zijn.„ Hier wordt, op de meest ondubbelzinnige wijs, door het eigen Ministerie, waarvan de Minister van financiën uit partijzucht de mogelijkheid van een te kort voorspiegelde, bekrachtigd het gevoelen van de negen voorstellers eener afschaffing van den accijns op het geslagt, betrekkelijk den gunstigen toestand onzer finantiën. Op nieuw blijkt hier ten duidelijkste, dat al de argumenten, zoo door het Ministerie als door de ministeriële partij uit den staat onzer finantiën tegen dat voorstel geput, de waarheid niet tot grondslag hadden; maar dat partijbelang alleen, wat nu blijkt onbetwistbaar te zijn geweest, destijds in een verkeerd daglicht stelde.

Het voorstel tot afschaffing van den accijns op het geslagt heeft, ofschoon verworpen, dan nu toch het gevolg gehad, dat tot „eene vermindering van lasten, binnen zoodanige grenzen als door eene gepaste behoedzaamheid worden voorgeschreven„ zal worden overgegaan. Het is eene concessie, die aan de, door de discussiën over genoemd voorstel gevormde publieke opinie, ter levens-verlenging van het Ministerie, gedaan wordt. Wij zien met onverdeelde belangstelling te gemoet, wat de Regering tot die „vermindering van lasten„ zal voorstellen; uit de wijze van aankondiging echter, blijkt reeds nu, tot ons leedwezen, dat geenszins tot eene *wijziging* of tot eene *herziening* van ons *belastingstelsel* zal worden overgegaan; en ieder beseft het groote verschil, dat er tusschen vermindering van lasten (bijvb. *het verminderen van eenige opcenten?*) en eene *herziening* van belastingstelsel bestaat. Van eene herziening alléén zijn goede vruchten te verwachten; zoolang op den ouden weg wordt voortgegaan, zal elke vermindering van lasten, uit den aard der zaak, van luttele beteekenis kunnen zijn en slechts bittere teleurstelling baren.

De aanbieding „eerstdaags„ eener partiële wet op het onderwijs is ons in de Troonrede aangekondigd. In de afscheiding van het hooger onderwijs van het lager- en middelbaar kunnen wij *niet* zien de voldoening van art. 194 der Grondwet, die, naar onze overtuiging, zoo naar letter als naar geest, de gelijktijdige regeling eischt van de „*inrigting van het openbaar onderwijs*,„ dat is van lager, middelbaar en hooger onderwijs.

Niet raadselachtig is het, wat o. a. zal behooren verstaan te worden onder de woorden: „Inmiddels zal „U de gelegenheid worden gegeven, om van Uwe be„langstelling in onderscheidene wetenschappelijke inrig„tingen te doen blijken.„ De Regering heeft, waarschijnlijk, de herstelling als het ware van het *Instituut* op het oog. Wanneer de voorstellen inderdaad de strekking hebben om de wetenschappen te bevorderen: wij gelooven niet, dat er een lid in de beide Kamers zal gevonden worden, die niet, in verband met de krachten, die ter onzer beschikking staan, zijne medewerking daartoe zal willen verleenen. Iets anders is het evenwel, inrigtingen in het leven te roepen, die enkel het nut hebben, dat zij aan enkele personen zekere prestige, zekere titels of voordeelen schenken, zonder de wetenschappen zelve in de geringste mate te bevorderen. Dan is het niet meer eene zaak van algemeen belang; maar wordt het een speciaal middel, om zich vrienden te verwerven en de ijdelheid te streelen.

Eindelijk sluit de Troonrede met eene krachtige op-

wekking tot *»eensgezindheid en wederzijdsch vertrouwen.«* Waar alle de eeuwige waarheid verkondigt zij, dat men, wil het Vaderland welvaren, *»steeds en vóór alles, het heil des Vaderlands moet voor oogen hebben.«* Wij onderschrijven, met een gevoel van dankbare herinnering aan de afgelegde loopbaan der constitutionele partij, deze woorden met blijdschap; en het zou ons aangenaam zijn, als een heugelijk verschijnsel te mogen opmerken, dat de Regering zich genoopt gevoelde, die woorden uit te spreken. Zij schijnen ons toe de verklaring in te houden (althans wij vleijen ons met die hoop), dat de Regering, den weg verlatende, dien zij tot dusver in dit opzigt heeft ingeslagen, en met verloochening van haren *oorsprong* alle quaestiën van personen zal ter zijde laten, en steeds en vóór alles het heil des Vaderlands zal voor oogen hebben. De Regering, aldus komt het ons verder voor, geeft hier bovendien eene heilzame les aan hen, die de *Amsterdamsche Courant*, *»de aanhangers«* van het Ministerie noemt, om toch niet langer, als in de afgeloopen zitting, steeds en vóór alles partij-belang en persoonlijke quaestiën voor oogen te hebben.

Wat de constitutionele partij betreft: zij heeft altijd en in de afgeloopen zitting meer dan ooit, getoond, dat »het heil des Vaderlands« haar eenig streven is; dat zij alles ondersteunt, van welke zijde ook gekomen, wat daartoe, naar hare overtuiging, bevorderlijk zijn kan, en dat zij — van wege hetzelfde beginsel — steeds met waardigheid elke personaliteit en insinuatie heeft ter zij geschoven, alléén over *zaken* oordeelende en beslissende.

Wanneer de Regering inderdaad zal bewijzen, dat zij de eensgezindheid en het wederzijdsch vertrouwen *wil* aankweeken: zij kan er verzekerd van zijn, dat zij, ook bij ons, behoudens onze beginselen, ondersteuning zal vinden; maar dan moet zij, in de eerste plaats en eens en voor altijd, afstand doen van het, in den laatsten tijd zoo dikwerf gebezigde middel, om door insinuatie en verdachtmaking het wederzijdsch *wantrouwen* aan te kweeken; zij moet dan door openhartigheid toonen, het ware begrip eener constitutionele verantwoordelijkheid te beseffen, en nergens *personen*, overal de *zaken* voor oogen houden.

Welk het verschil van gevoelen toch zij omtrent de beste wijs van regeren: gaarne nemen wij aan, dat *allen* opregtelijk en alleen »het heil des Vaderlands voor oogen hebben.« Daarom hopen wij, dat *deze* zitting zich kenmerke door een loyalen en eervollen wedstrijd naar hetgeen dat heil het meest begunstigen kan. En het is met moed, dat de constitutionele partij dien wedstrijd aanvaart.

Herziening van het plaatselijk belastingstelsel van 's Gravenhage.

VI.

Wij kunnen de reeks onzer beschouwingen niet sluiten zonder een oog te slaan op den inhoud van het ontwerp-adres aan den Koning, waarnaar wij verlangend hebben uitgezien en dat ons, reeds bij eene oppervlakkige inzage, duidelijk en vollediger voorkwam dan het meer uitgebreid rapport der commissie. Wat wij op dat rapport de vrijheid namen aan te merken is bij dit adres in acht genomen. Van daar, dat op den voorgrond gesteld is, de jaarlijksche behoefte der Gemeente, die »met het oog op de uitbreiding der gemeente en gegrond op de ondervinding van vroegere »jaren, door het Gemeente-bestuur is geraamd op eene »som minstens van *f* 785,000.« Ofschoon die raming ongeveer *f* 40,000 *meer* bedraagt dan het cijfer der uitgaven op de onlangs ingediende begrooting, is het voorzigtig, wanneer men de raming niet te bekrompen neemt, om gelijke reden als wij in het rapport hebben afgekeurd, dat men het cijfer der waarschijnlijke jaarlijksche uitgaven buiten berekening hield. Maar ook in een ander opzigt is dit adres boven het rapport uitstekend; omdat men er in de eerste plaats optelt de baten en opkomsten, spruitende uit de gemeente eigendommen en bezittingen of uit heffingen voor het gebruik van openbare plaatsen, wegen werken of inrigtingen. Langs dien weg toch komt men tot eene bepaalde uitkomst, wat nog door belastingen moet worden aangevuld. Wat de raming der inkomsten betreft, daarop zou alleen zijn aan te merken, dat de ontvangsten van verschillenden aard en toevallige baten zijn, berekend op eene som van *f* 50,559.99, terwijl op de begrooting van 1855 daarvoor is uitgetrokken niet meer dan *f* 35,809.84½, zonder dat evenwel blijkt waaruit dat verschil van p. m. *f* 15.000 voortvloeit. Overigens komt ons de raming der belastingen op voorwerpen van verbruik voor in billijke verhouding te staan tot de werkelijke opbrengst van 1853.

Wij kunnen nu dadelijk uit het adres bemerken dat de baten en heffingen beloopen . . . . *f* 154,785.86
de opcenten van 's Rijks directe belastingen berekend naar het maximum van de artikels 241 en 242. . . . *f* 109,000.00
en de belastingen op voorwerpen van verbruik berekend tot het bedrag van de hoofdsom van den rijksaccijns . . *f* 428,492,27½

Te zamen . . . *f* 692,278.13½
zoodat nog eene som van . . . . - 92,721.86½

moet gevonden worden om de . . *f* 785,000.00
voor jaarlijksche behoeften te bestrijden. Wij zullen niet op nieuw treden in eene wederlegging der bezwaren, welke in het rapport der Commissie en nu weder in het ontwerp-adres worden aangevoerd tegen de verhooging der opcenten op de grondlasten en op het personeel tot het bij de gemeentewet toegestane maximum. Wij moeten alleen vragen: of de uitvoering eener geheel *nieuwe* belasting tot een bedrag van ruim *f* 70,000 aan minder bezwaren onderhevig is, — en of niet de bijzondere omstandigheden, zoo als zij in het ontwerp-adres worden opgeteld, *elke* aanzienlijke gemeente gelden? Zoo de verhooging tot het maximum niet wordt aangenomen, kan men, ja met de *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode* zeggen; »een en ander bewijst op »nieuw, dat het zaak is de meestmogelijke zuinigheid »te betrachten en zeker geene uitgaven te doen, waar»van het nut of de noodzakelijkheid niet als onbetwist»baar te beschouwen is;« maar men moet onderstellen, dat de Gemeenteraad de zuinigheid altijd betracht en de gemeentekas *nooit* ligtvaardig met uitgaven bezwaart. En niet minder verbaasde het ons, in *de Nieuwsbode* de volgende redenering aan te treffen: »dat het op den duur ook *onmogelijk* zijn zal, om in deze stad te heffen 167½ opcenten op de tarwe, 122½ opcenten op de rogge, 160 opcenten op het geslagt, en dit nog wel (NB.) buiten eigene belastingen bij den invoer op gemaal en geslagt. Daardoor wordt eene »inkomst van *f* 283,000 verkregen. Men zal echter »moeten toestemmen, dat het heffen van rijksaccijns »en van dat hoog bedrag van gemeentelijke opcenten »en bovendien van eene eigene gemeentelijke belasting »bij den invoer op den duur niet houdbaar is. Ook »dit mag bij eene definitieve regeling van het belasting»stelsel dezer gemeente wel in nadere overweging wor»den genomen.«

Immers, naar deze redenering te oordeelen, is *de Nieuwsbode* tegen de belasting op het gemaal en het geslagt. Wij zouden gaarne zien, dat zij konden worden afgeschaft; maar betwijfelen het zeer of het door *de Nieuwsbode* aangeprezen middel een genoegzaam aequivalent zou opleveren, als zij zegt: »Wij hebben »onder de ontvangsten met leedwezen nog gemist, *a* »eene belasting op de honden; en *b* eene belasting op »tooneelvertooningen en openbare vermakelijkheden. »Bij de behoefte, die er bestaat, om naar nieuwe »middelen om te zien, gelooven wij, dat die beide »belastingen de bijzondere aandacht verdienen.« Dwaas is naar ons oordeel de meening, dat daardoor, zelfs voor een beduidend deel, zou kunnen worden voorzien in het te kort; en er schiet dus niets anders over, in het stelsel van *de Nieuwsbode*, dat tevens het stelsel is van den Gemeenteraad, dan om het accijnsstelsel *uit te breiden* en het getal der belastingen op voorwerpen van verbruik te *vermeerderen*, gelijk de modelbegrooting dan ook eenigen aanwijst, die in de residentie niet geheven worden, zoo als, op de bieren en azijnen, op de boter en kaas, op de bouwmaterialen, de fouragiën, den kunstwijn, den visch enz. Maar dan kan er ook geen sprake zijn van vermindering der som, uitgetrokken voor de kosten van toezigt op, en van invordering der plaatselijke belastingen; want dat aanzienlijk bedrag van *f* 34,530 staat met het belastingstelsel in onmiddellijk verband. De vraag, die *de Nieuwsbode* wil doen gelden in hoever die aanzienlijke som »in het vervolg voor *vermindering* vatbaar is,« getuigt, evenzeer van de oppervlakkigheid van haar oordeel, als de herhaalde uitdrukkingen, dat er geheven worden opcenten op de tarwe, op de rogge en op het geslagt *»en dit nog wel buiten eigene belasting bij den invoer«* hetgeen voor ons een bewijs was van onbedrevenheid in belastingzaken. Bij het plaatselijke accijnsstelsel toch behoort een naauwgezet toezigt door een voor de dienst voldoend en goed bezoldigd personeel, zal men op eene behoorlijke opbrengst kunnen rekenen en den eerlijken leverancier voor de nadeelen van den sluikhandel behoeden. Waar opcenten van den rijksaccijns geheven worden, ligt het in den aard der zaak, dat eene daarmede gelijkstaande plaatselijke belasting bij den invoer de belaste voorwerpen treft, waarvan de rijksaccijns elders is voldaan.

Maar evenmin als *de Nieuwsbode* eenig middel aan de hand weet te geven, om op redelijke wijze in al de »gewone behoeften te voorzien en hoe voor de uitvoe»ring van groote werken kan worden bijgedragen, »zonder drukkende lasten aan de ingezetenen op »leggen,« is het ontwerp-adres geen..., maar eene »knopte schets van eenig plan, waarnaar het plaatseli »belastingstelsel in het vervolg zal worden gerege nadat men de verlangde dispensatie heeft verkreg *De Nieuwsbode* zegt dan ook te regt van de financi commissie: »Hare voorstellen worden zoowel in »buiten den Raad met belangstelling te gemoet gezi

Hoe paradox het nu ook klinken moge, wij be ren, dat *en* de Haagsche Gemeenteraad door zijn ad *en* de *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode* door hare artikel zoo wel ieder op zich zelve als in onderling verban het nut en de noodzakelijkheid aantoonen van de alg meene regels, die bij de Gemeentewet betreffende plaatselijke belastingen zijn gesteld.

Als men vraagt, wat men dan toch wil, na de o heffing van alle beperking, dan laat men ons in volslag onzekerheid. Men wil *geene* verhooging van opcent op 's Rijks directe belastingen, *geene* verlaging belastingen op voorwerpen van verbruik tot het bed van den Rijksaccijns, *geen* hoofdelijken omslag of eig directe belasting. Welnu, dat men het accijnsste uitbreide of de bestaande accijnsen verhooge. Met heid heeft daartegen de gemeentewetgever gezorg de bandeloosheid, die er heerschte ten aanzien va bedrag der opcenten op de tarwe, de rogge, het ges enz., hier en daar tot meer dan het driedubbel van rijksaccijns binnen zekere grenzen teruggebragt. bandeloosheid was juist een gevolg van hetgeen *nu* wil, eene afwijking der regels van het Konink besluit van October 1816. *De Nieuwsbode* zou plaatselijke accijnsen op het gemaal en geslagt a schaft willen zien; de Haagsche gemeenteraad v zelfs in eene geringe vermindering bezwaar, en, getende, »dat plaatselijke accijnsen den binnenlands »omloop van goederen hinderen en de kostbaarste »van alle heffingen, zoodat hun druk veel groote »dan hunne opbrengst;« kan de gemeenteraad de zoeking niet weêrstaan; want »zij zijn zoo verleidel »dewijl men ze met meer gemak dan eenige a »belasting verhoogt en zoowel hunne reden tot »belastbaar inkomen, als hunne werking duisterde »bij andere heffingen blijft.«

Gelukkig dan ook, dat als een gemeenteraad in onzekere blijft rondtasten en het algemeen belang hankelijk zou worden gemaakt: *of* van de toe meerderheid, dat een min of meer verderfelijk eenzijdig stelsel aankleeft, *of* van de wisselvallig zigten van het tijdelijk hoofd van het rijksdepart door wiens tusschenkomst de magtiging tot bela heffing moet worden verkregen; — de gemeente ver een algemeen stelsel heeft bepaald, dat genoe me ruimte laat voor veelzijdige en verschillende passing. Dat stelsel heeft ten grondslag de overtui dat hoe vrijer men de productie maakt, te groote oogst voor de gemeentekas zal zijn, en dat het ee teeken van achteruitgang is, zoo men, bij toenem bevolking minder verbruik van de meest noodzak levensmiddelen opmerkt. Maar ook het stellen va regels is heilzaam; omdat de Hooge Regering d een onfeilbaren leiddraad vindt tot goed- of afke van de plannen, die haar worden voorgedragen e gelijk ons het bewuste ontwerp-adres ten duide aantoont, door hare stelselloosheid de Regering zal brengen in een maalstroom, waartoe de Gem raad van 's Gravenhage, meer dan nog dan di Amsterdam, de eerste poging zal beproeven.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

De nadere berigten uit Konstantinopel melden w bijzonderheden omtrent de expeditie naar de Krim eenige bijzonderheid, in het *Journal de Constant* van den 4den medegedeeld, is, dat de opperbevelhe rekenen, dat de ontscheping van het geheele leger 70,000 man in één dag zal kunnen plaats hebben, er 7000 man per uur aan land kunnen worden gezet

Het *Journal* bevestigt de berigten, vroeger omtrent voordeelen medegedeeld, die Schamijl en de Turken op Russische leger zouden hebben behaald. Uit Parijs m men evenwel (zie Fransche post), dat men zich over verwondert, dat het berigt van de behaalde over ningen der Russen in Azie zeer laat is bekend gew Men zal weldra waarschijnlijk, op meer officiële omtrent de gebeurtenissen in Azie worden ingelicht.

In allen gevalle is de toestand der Russen door de winningen van Schamijl moeijelijk geworden; de R hebben prins Bebutoff en zijn leger van het Tur gebied terug moeten roepen en de Turken hebben hun den vijand vervolgd en zijn op nieuw offensief te gegaan.

Men weet, dat de expeditie door een Fransch cor de Dobrudscha gedaan, alleen ten gevolge heeft geha dit corps door de cholera en hevige koortsen is aang De generaal Espinasse, die het bevel voerde, werd ziek en keerde naar Frankrijk terug. Onderscheiden schuldigingen werden tegen hem gerigt. Hij moet zich ter volkomen hebben geregtvaardigd; want de M van eergisteren bevat twee nota's, meldende dat de

[...]al Espinasse met bevelen des Keizers voor den maarschalk de St. Arnaud naar het Oosten terugkeert en dat die officier geheel vrij is van al de beschuldigingen, waaraan hij ten doel stond.

De *Moniteur* bevat voorts een artikel, waarin een schitterend overzigt wordt gegeven van de resultaten van de staatkunde des Keizers.

Een depêche uit Weenen meldt, dat de hospodars van Wallachije en Moldavie door de Porte uitgenoodigd zijn, hunne functien te hervatten. De Engelsche bladen deelen mede, dat de firmans tot herstel dier vorsten te Konstantinopel zijn afgekondigd.

De *London Gazette* bevat de benoeming van den heer Murray, oud-consul-generaal van Engeland in Egypte, thans gevolmagtigd minister te Bern, tot gevolmagtigd minister in Perzie. De Engelsche bladen beloven zich veel van deze benoeming, om den invloed der Russen in Perzie tegen te gaan. Indien het waar is, dat Perzie reeds met Turkije heeft gebroken, dan zal de heer Murray een weinig te laat bij den Schah komen.

Volgens eene depêche uit Stockholm van den 13den, door de Engelsche bladen medegedeeld, zouden de verbondene troepen te Uliscaborg, bij Sweaborg geland zijn; zij zouden batterijen hebben opgerigt, de stad in brand gestoken en eene sterke afdeeling kanonneerbooten vernield hebben, die de Russen aldaar in zekerheid waanden. Welke troepen ontscheept zijn en welke verdere bijzonderheden dit feit vergezelden, zal men later moeten vernemen.

De berigten uit Athene tot 7 dezer melden, dat de gezondheidstoestand der bezettings-troepen zeer verbetert. De cholera heeft bijna plotseling opgehouden in den Pyraeus te woeden. De *Moniteur* meldt voorts nog van den 8sten, dat 2000 man uit den Pyraeus te Athene in garnizoen zullen komen. Het gerucht liep, dat eenige ontevredenen, den 15 dezer, eene demonstratie tegen Koning Otto zouden doen; dit berigt vereischt echter bevestiging.

Men hoopt, dat de geschillen tusschen Oostenrijk en Zwitserland weldra geschikt zullen zijn onder den gunstigen indruk, dien de maatregelen van de Bondsregering te Weenen hebben gemaakt, om elke poging tegen te gaan, die in Zwitserland mogt worden beproefd, om onlusten in Lombardije aan te stoken. Tot tusschenkomst is reeds een stap gedaan door het den 14 dezer te Como per telegraaf aangebragt berigt, dat de doortogt van Zwitsersche onderdanen niet meer belemmerd mag worden en dat een eenvoudig paspoort, in Tessino geteekend, voldoende zal zijn om in Lombardije te kunnen reizen.

De gewone berigten uit Spanje tot den 12den en van den 15den per telegraaf, zijn van weinig belang. De cholera, ofschoon minder hevig te Barcelona en Sevilla, woedde nog steeds te Alicante en te Cadix. De drukpers in onderscheidene provinciën verlangt, dat de verkiezingen worden uitgesteld, daar de geestgesteldheid in het land niet toelaat, dat men zich met staatkundige quaestien bezig houdt. Het ministerie kan daarin moeijelijk toestemmen; met het oog op het belang des lands is eene spoedige bijeenkomst der Cortes hoogst wenschelijk. Te Madrid maakte men zich tot den strijd bij de verkiezingen gereed.

Er loopen nog steeds geruchten omtrent ministeriële wijzigingen, die zich tot nog toe niet verwezenlijkt hebben.

Het oproer te Aranjuez schijnt zeer overdreven te zijn. Het gold noch eene poging van de Carlisten, noch van de republikeinen; het was slechts de uiting van de ontevredenheid van eenige personen, die in hunne persoonlijke verwachtingen te leur gesteld waren; het oproer is dan ook zeer spoedig gedempt.

ENGELSCHE POST.

Londen, 16 Sept. De kolonel Du Plat is tot Hr. Ms Commissaris benoemd met den rang van brigade-generaal bij het hoofdkwartier van het Oostenrijksche leger, in geval het dan een veldtogt deel mogt nemen.

— Men verzekert, dat de schout-bij-nacht sir. W. Carroll, kommandant van de haven van Queenstown mededeeling heeft ontvangen van de komst van zestien schepen uit de Oostzee in die haven.

— De *Times* deelt de volgende depêche uit Weenen van 16 dezer mede:

»Volgens eene depêche uit Odessa van den 7 dezer, hebben zich acht Engelsch- Fransche stoomschepen voor de quarantaine haven gelegd. Men gelooft, dat een aanslag tegen de landengte van Perekop zal gedaan worden. Te Simferopol, in de Krim, worden groote toebereidselen gemaakt om een aanzienlijk personaadje te ontvangen; het zal waarschijnlijk een Russisch grootvorst zijn.»

DUITSCHE POST.

Berlijn, 16 Sept. Het bevestigt zich hier meer en meer, dat Pruissen volstrekt onzijdig zal blijven in den Oosterschen strijd.

De arrestatie te Bucharest van den heer Maurits Hartmann, de correspondent van de *Cölnische Zeitung*, in de Vorstendommen, van wege de Oostenrijksche regering, heeft te Berlijn diepen indruk gemaakt. De heer Hartmann is een bekend uitstekend dichter, een Oostenrijksch onderdaan en oud lid van de regterzijde van de Duitsche nationale vergadering te Frankfort. Men hoopt, dat zijne arrestatie slechts door een misverstand geschied is.

— De feesten, ten voordeele der ongelukkigen, die door de jongste overstroomingen in Silezie hebben geleden, hebben 16,000 thalers opgebragt.

— De beroemde Alexander von Humboldt heeft eergisteren zijn 86sten verjaardag gevierd.

— Het is zeker, dat de Eerste Kamer weldra gereorganiseerd zal worden, tegen de nieuwe zitting, die met het einde van Nov. een aanvang neemt. Men weet, dat de nieuwe wet omtrent dit onderwerp de zamenstelling geheel aan den Koning overlaat.

— Het gerucht schijnt gegrond, dat de Prins-regent van Baden nu zijne bevestiging de hand zal vragen van de dochter van den Prins van Pruissen.

FRANSCHE POST.

Parijs, 17 Sept. Dagelijks deelt men hier de ontscheping van de expeditie in de Krim mede; volgens de meest gegronde berekeningen kan men echter daarvan eerst den 20 of 21 dezer berigt hebben. Overigens houdt men zich met niets dan met dit onderwerp bezig, hetgeen des te begrijpelijker is, daar het bevel tot den aanval van de zijde des Keizers zelven zou zijn gekomen. Men wil ook, dat de nota omtrent de approviandering van het leger in het Oosten in het Kabinet des Keizers is opgemaakt en regtstreeks aan den *Moniteur* is verzonden.

Het expeditie-corps van de Oostzee blijft georganiseerd, ten einde in alle mogelijke gebeurtenissen te kunnen voorzien.

— De heer de la Gueronnière is tot lid van den Raad van State benoemd.

De Brieven uit den Levant spreken van niets dan van de expeditie naar de Krim. Het *Journal de Constantinople*, het half-officiële orgaan van den Divan, naar men wil, spreekt met zekerheid van de inneming van Sebastopol, tegen het einde dezer maand. Volgens dat blad zouden er niet minder dan 500 transportschepen zijn, die door niet minder dan 100 stoombooten gesleept zouden worden. Sedert den slag van Lepanto is geen ontzettender vloot in die wateren gezien.

De brieven zijn op verre na zoo bevestigend niet, voor zooverre betreft de voordeelen, die de Turken laatstelijk in Azie zouden hebben behaald. Zonderling toch is het, dat de Ottomanische kavallerie den 17den de achterhoede der op Alexandropol terugtrekkende Russen zou hebben aangevallen en geslagen; en dat men daarvan eerst den 4 Sept. de niet-officiële mededeelingen zou hebben ontvangen. Een gevecht, waarbij de Russen 7 stukken en 3000 tenten verloren zouden hebben, zou wel spoediger door de generaals van het Turksche leger zijn medegedeeld. Zooveel is zeker, dat de Russen op Alexandropol en Tiflis terugtrekken, terwijl de Turken hen op de hielen volgen en eerst het kamp van Kars hebben bezet, waarin vele mondbehoeften en granen zijn gevonden. Een Turksch blad betreurt, dat Schamyl geene artillerie heeft, daar hij zijne voordeelen alzoo niet tot het uiterste kan vervolgen; zijn inval in de vlakten van Georgie is echter zeer gevaarlijk voor de Russische heerschappij aldaar. Eene aansluiting aan het leger van Kars met Schamyl zou voor beiden van hoog gewigt zijn en den toestand der Russen hoogst gevaarlijk maken, daar de artillerie het best georganiseerde wapen van het leger van Kars is.

Men wil generaal Guyon, die naar Konstantinopel is teruggeroepen, door den generaal Klapka doen vervangen, die juist die stad had verlaten, daar hij meende, dat men zijne diensten niet zou aannemen. Er is niets beslist omtrent de benoeming van Ismaïl-Pacha of Mustapha-Pacha tot het opperbevel.

Men trekt in de omstreken van Varna een reserve-corps van 10 à 12,000 man Europesche en 20,000 man Turksche troepen te zamen, om de leemten in het expeditie-corps van de Krim aan te vullen of de veroverde plaatsen te bezetten.

— Volgens de bladen uit Malta, worden de veertig Poolsche officieren, die naar Turkije zijn vertrokken, niet naar Azie, maar naar de Krim gevoerd, waar zij de Tartaarsche militie zouden kunnen organiseren.

— Het schijnt stellig, dat eene *machine infernale* op den Noorder-Spoorweg in gereedheid werd gebragt. Men spreekt van een hoop buskruid, die onder de rails was gelegd, welke door een electrischen draad, die op zekeren afstand in het veld uitliep, zou worden aangestoken. De machine moet, hoe dan ook zamengesteld, zeer kunstig zijn geweest, en de Keizer is alleen door eene toevallige verandering van zijne reisroute aan het gevaar ontsnapt. Te Rijssel, Tourcoing en in de omliggende steden zijn talrijke huiszoekingen gedaan.

— De zaak der Carbonari is gisteren voor het hof van correctionnele politie behandeld. Al de beschuldigden zijn veroordeeld; op verzoek van den Minister van Binnenlandsche Zaken hebben de bladen het stilzwijgen over die zaak in acht genomen en zelfs het vonnis niet medegedeeld.

— Den 15 dezer des avonds ten half negen ure, is te Lyon, een vreesselijke brand uitgebarsten in eene wattenfabriek in het kwartier St. George. De brand verspreidde zich met de grootste snelheid; ondanks de aangebragte hulp is het geheele gebouw, minstens ter waarde van 200,000 fr., eene wattenfabriek, een depôt van tras, een steenkolen magazijn, uitgestrekte schuren en vijf-en-dertig weefspoelen ongeveer voor fluweel en passement vernield geworden, waardoor meer dan veertig huisgezinnen volstrekt van alles beroofd zijn, daar men door de snelheid, waarmede de brand zich verspreidde, niets heeft kunnen redden. Er zijn ook eenige personen min of meer gekwetst.

BELGISCHE POST.

De *Indépendance* meent te weten, dat de *Moniteur* weldra de ontknooping van de Ministeriële krisis zal mededeelen.

Tegenover de niet aanneming van de taak, om een nieuw bewind zamen te stellen van de zijde der staatsmannen, zouden de leden van het tegenwoordige kabinet er in toestemmen, hun ontslag in te trekken, terwijl zij het oogenblik zullen verhaasten, waarop zij aan de nationale vertegenwoordiging de als onvermijdelijk erkende ophelderingen zullen geven.

Dien ten gevolge zullen de Kamers tegen half October, waarschijnlijk tegen den 17den, worden bijeengeroepen.

— De Koning is gisteren ten 11 ure op reis gegaan naar Zwitserland en Oostenrijk. Z. M., die in het strikste incognito reist, zal, naar men zegt, tot het Como-meer gaan. Kapt. Prise, ordonnans-officier van den Koning en dr. Koepl, vergezellen alleen Z. M., die gisteren nacht te Keulen heeft doorgebragt.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Eerste Kamer.

ZITTING VAN DIGNSDAG 19 SEPTEMBER.

Wordt voorlezing gedaan van een Koninklijk besluit van den 10 dezer, waarbij de heer Mr. J. A. Philipse wordt benoemd tot Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten Generaal gedurende de Zitting van 1854—55.

De heer Mr. J. A. Philipse, alsnu het woord opvattende, zegt het volgende:

Mijne Heeren!

»Op nieuw door den Koning benoemd tot Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten Generaal, ben ik weder in uw midden opgetreden, om de aan mij opgedragen taak te aanvaarden.

»Ik doe dit, Mijne Heeren, met gevoelens van erkentelijkheid voor deze zóó bijzondere onderscheiding, op hoogen prijs stellende het vernieuwd blijk van vertrouwen, door Zijne Majesteit hierdoor aan mij geschonken.

« Het groote gewigt echter dezer hoogst vereerende betrekking en de moeijelijkheden, aan de uitoefening derzelve verbonden, hebbende leeren kennen, betuig ik opregtelijk meer dan ooit de behoefte te gevoelen aan uwe toegevende medewerking.

» Dankbaar voor de zoo vele blijken van welwillendheid in de laatst afgeloopen zitting zóó ruimschoots van u, Mijne Heeren, weder ondervonden, bid ik u om ook gedurende deze zitting het zwaarwigtige mijner taak zooveel mogelijk te doen verligten, door uwe ondersteuning en uw vertrouwen bij vernieuwing aan mij te schenken, welke ik verklaar zeer hoog te waarderen.

»Met Gods hulp, welke ik daartoe eerbiedig inroep, stel ik mij voor alles aan te wenden, wat in mijn vermogen is, om de mij opgelegde pligten met ijver en naauwgezetheid te volbrengen; om de werkzaamheden, die ons wachten geleidelijk te regelen en onze beraadslagingen met orde te leiden.

»Wilt gij, Mijne Heeren, van uwen kant mij in alles behulpzaam zijn?

»Met eene aangename herinnering terugziende op het verledene, durf ik mij vleijen, hierop te mogen rekenen.

»Mogen dan onze werkzaamheden, onder den zegen van God aangevangen, ten beste van Koning en Vaderland, ook weder door ons worden ten uitvoer gebragt.

»Ik verklaar het Voorzitterschap van de Eerste Kamer der Staten-Generaal te aanvaarden».

Op voorstel van den heer van Sasse van Ysselt wordt besloten de rede van den Voorzitter te doen drukken en ronddeelen.

Daarna hebben de leden zich in de afdeelingen begeven, tot het benoemen van Voorzitters, Ondervoorzitters, leden van de commissie voor de verzoekschriften en eene commissie tot het ontwerpen van een adres in antwoord op de Troonrede.

De Vergadering wordt gescheiden.

Tweede Kamer.

ZITTING VAN DINGSDAG, 19 SEPTEMBER.

In deze zitting werd het voorzitterschap waargenomen, door het oudste lid in jaren, den heer Anemaet. Bij het aanvaarden dier taak, gaf hij den wensch te kennen, dat de geopende zitting bevorderlijk moge zijn voor de belangen van het vaderland.

Hij gaf kennis, dat al de nieuw benoemde leden hunne geloofsbrieven hebben ingezonden. Ingevolge de voorschriften van het reglement van orde, benoemt hij twee commissien van drie leden, tot het onderzoek dier geloofsbrieven. De eerste commissie is zamengesteld uit de heeren Strens, van Bosse en Godefroi en de tweede uit de heeren van Hoëvell, Dommer van Poldersveldt en Donker. Hij noodigt die commissien uit, zich dadelijk met de vervulling van de haar opgelegde taak bezig te houden en hare rapporten uit te brengen in eene zitting, die op morgen, Woensdag ochtend ten 11 ure, zal plaats hebben.

Tot dien tijd is de vergadering gescheiden.

's Gravenhage, 19 September.

Z. M. heeft den luitenant-generaal, H. D. adjudant in buitengewone dienst, J. F. graaf Du Monceau, à la suite van den staf van het wapen der cavalerie, op een pensioen gesteld van *f* 3000 's jaars.

Z. M. heeft benoemd bij het wapen der infanterie, tot kolonel, den luitenant-kolonel J. C. Anemaet, kommandant van het 2de regement infanterie.

Z. M. heeft aan mr. L. N. graaf van Randwijck, grootmeester van HD. Huis, vergunning verleend tot het aannemen der onderscheidingsteekenen van grootkruis der Kon. Christus-orde, hem door Z. M. den Koning-regent van Portugal geschonken; alsmede aan jhr. mr. F. L. W. de Kock, directeur van HD. kabinet, en aan jhr. mr. H. M. C. Clifford, HD. hofmaarschalk, tot het aannemen der onderscheidingsteekenen van kommandeur der Kon. Christus-orde, en aan den heer J. Nolet de Brauwere van Steeland, te Brussel, tot het aannemen van het ridderkruis der Christus-orde, hun door Z. M. den Koning-regent van Portugal geschonken.

Z. M. heeft 1° met Zijne goedkeuring bekrachtigd het eervol ontslag door den raad der gem. Diepenheim aan G. Thin van Keulen, burgemeester en secretaris dier gemeente; 2°. aan G. Thin van Keulen, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als burgemeester der gem. Diepenheim; en 3° tot burgemeester der gem. Diepenheim benoemd Jhr. mr. G. J. C. Schimmelpenninck.

Reeds eenmaal vestigden wij de aandacht onzer lezers op de merkwaardige «*Geschiedenis van de Vereenigde Staten van Noord-Amerika*» van Richard Hildreth, door den boekhandelaar H. C. Suzan C.Hz. alhier uitgegeven. Nu met de vijfde aflevering het eerste deel der Hollandsche vertaling van dit voortreffelijk werk voltooid is, meenen wij andermaal de aandacht onzer lezers daarop te mogen vestigen. De geschiedenis van Amerika is ook voor ons land bijzonder belangrijk van wege de talrijke gewigtige betrekkingen, waarin wij tot dit land staan; en een bevoegd beoordeelaar van Hildreths werk heeft teregt betoogd, dat «de geschiedenis van Amerika gewis een der belangrijkste «leesboeken is voor de zonen van onzen tijd.»

De vertaling is correct en hier en daar met wetenswaardige aanteekeningen voorzien. De uitvoering is net, zoo als men van den uitgever steeds gewoon is te zien, en de prijs zeer billijk gesteld. Wij vertrouwen dan ook, dat geen beoefenaar der geschiedenis, geen handelaar of reeder verzuimen zal, deze *Geschiedenis van Amerika* zich aan te schaffen.

De heer H. A. M. Roelants, te Schiedam, heeft eene verzameling van «*De Staatswetten van Nederland*» uitgegeven, die wij, zoo wegens de naauwkeurigheid van den tekst als om het gemakkelijke zakformaat, ten gebruike ruimschoots kunnen aanbevelen.

De verzameling bevat de volgende wetten: 1o. de Grondwet van 1848; 2o. de Kieswet; 3o. de Provinciale wet; 4o. de Wet, houdende verdeeling der prov. in kiesdistricten, ter benoeming van leden der Prov. Staten; 5o. de Gemeentewet; 6o. de Wet tot verzekering der uitvoering van sommige voorschriften van plaatsel. verordeningen; 7o. de Vreemdelingenwet; 8o. de wet ter uitv. van art. 7 der Grondwet (Nederlanderschap en Naturalisatie); 9o. de Wet ter uitv. van art. 8 der wet van 28 Julij 1850 (*Stbl.* n°. 44), (regt voor brieven van naturalis.); 10. de Wet tot regeling van het regt van enquete; 11o. de Wet op de onteigening; 12o. de Wet tot regeling der jagt en visscherij; 13o. de Wet op den electro-magnetischen telegraaf; 14. de Wet tot regeling der afkondiging van algemeene maatregels van inwendig bestuur van den Staat; 15o. de Wet betreffende de burgerl. pensioenen; 16o—22o. de Wetten betreffende de bevordering, het ontslag en de pensioenen bij de zee- en landmagt; 23o. de Wet tot regeling van het pensioen der milit. leden van het Hoog Mil. Geregtshof; 24o. de Wet betreffende het verleenen van pensioenen aan mindere geëmpl. enz. bij inrigtingen van 's Rijks zee- en landmagt; 25o. de Wet op de kerkgenootschappen; 26o. de Wet omtrent het bouwen enz. nabij vestingwerken; 27o. de Armenwet.

In een klein en net gebonden deeltje zijn al deze wetten vereenigd; het gebruik daarvan is alzoo zeer gemakkelijk, en wij kunnen den aankoop dan ook in allen deele aanbevelen.

---

* Naar men verneemt zal Z. Exc. de Staatsraad Commissaris des Konings in deze provincie, de ridder van der Heijm van Duyvendijke, zich morgen ochtend naar Dordrecht begeven, om daar bij de opening der Tentoonstelling van de Holl. Maats. van Landbouw, tegenwoordig te zijn.

* De Synodale Commissie is gisteren avond en heden weder vergaderd geweest.

* In de residentie zijn aangekomen en aan het hôtel de *Oude Doelen* afgestapt de graaf en gravin van Hogendorp, oud vice-president van den raad van Indie, komende van Schotland en graaf Dumonceau, luitenant-generaal, chef van het militaire huis van Z. M. In het *Bossche Veerhuis* de generaal Bakker, oud opper-bevelhebber van het Nederl. Oost-Indisch leger, met familie en gevolg. En in het hotel *Paulez* Z. Exc. de luitenant-generaal baron de Wedell, vergezeld van zijne twee adjudanten, en de kolonel de Olberg, met gevolg, komende van het kamp bij Zeijst, alsmede de heer Insinger, met familie en gevolg, komende uit Bordeaux.

* In de residentie is aangekomen en aan het hôtel *de Bellevue* afgestapt Sir John Archibald Campbell, met familie, komende van Londen.

* In de Zitting van den Hoogen Raad, Kamer van strafzaken, van heden, zijn de beide ingestelde beroepen van 1o. S. A. Nozeman en 2o, G. W. Slangen c. s. allen tegen arresten van het Hof in Limburg, waarbij zij tot de doodstraf veroordeeld zijn, *verworpen.*

* Gisteren heeft aan het locaal van het prov. bestuur van Z. Holland de aanbesteding plaats gehad van het uitdiepen van de rivier de Linge, tusschen de groote Lingesluis te Asperen en de punt van den Waard, gelegen tegenover de groote Wiel, binnen den ouden Zuider-Lingedijk, beneden Asperen. Dat werk is aangenomen door den heer Pieter Zwets, te Hardinxveld, voor eene som van *f* 847.

---

* Programma der waarschijnlijk voor de laatste maal uit te voeren harmonie-muzijk, onder de leiding van den heer D. Bolten, voor de Societeits-tent in het Bosch, bij gunstig weder, Woensdag avond ten 6½ ure te houden: 1e. gedeelte No. 1 Furner-marche, Hamm; 2 Ouverture de l'opéra Haydée ou le Secret, Auber; 3 Klange aus Hesperien-Walz, Labetsky; 4 potpourri de l'opéra Martha, Flottow; 2e gedeelte. No. 5 Ouverture de l'opéra le Dieu et la Bayadere, Auber; 6 Fantaisie de l'opéra Genramento, Marcadante; 7 la Nostalgie oblice pourcor, Gallay; 8 Alarijs celebrated polka, Kuhner; 9 the musical telegraphe potpourri, Kuhner.

---

* De Min. van Oorlog heeft bekend gemaakt, dat bij de boekhandelaars van Weelden en Mingelen, te 's Gravenhage, en door hunne tusschenkomst in de voornaamste gemeenten des Rijks, is verkrijgbaar gesteld een nieuw oningevuld tarief toepasselijk op de werken en leveringen voor de dienst der genie, aangenomen bij contracten, goedgekeurd door den Minister van Oorlog.

Wij vernemen, dat Prins Hendrik der Nederlanden den 13 dezer in het groot-hertogdom Luxemburg is aangekomen, en aan het kasteel Wolferdange afgestapt.

---

* Te Schiedam is den 17den dezer, in den ouderdom van bijna 85 jaren, overleden de heer Gerrit Verboon, Broeder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, gedurende 63 jaren hoofd-onderwijzer van de stads tusschen- en armen-scholen aldaar.

Ingezonden Stukken.

Aan de Redactie van *de Grondwet.*

Ik heb onlangs in uw dagblad een treffend voorbeeld gelezen van de wijze, waarop het tegenwoordig Ministerie in toepassing brengt, zijne hoog opgevijzelde stelling: «De Koning moet in eere gehouden worden.» Geen der dagbladen heeft daarop geantwoord. Alleen het *Goudsch Kronykske* meen ik, heeft gezegd, dat men niet op *woorden*, maar op *daden* behoort te letten.

In zekeren zin kan ik die uitspraak beamen en daarom neem ik de vrijheid U te verzoeken, het volgende feit, dat gezegd wordt in het kamp bij Zeist, plaats gegrepen te hebben, publiek te maken. Is dat feit waarheid (zoo als ik overigens meen reden te hebben te gelooven,) dan zal ook uit *daden* kunnen blijken, wat het April-Ministerie onder «de Koning moet in eere gehouden worden» verstaat.

Naar men wil moet Z. M. de Koning, in het kamp zich bevindende, het kommando over de daar gelegerde troepen hebben willen voeren. Ik meen, dat niets natuurlijker en ook niets billijker zijn kan. Maar zie hier, dat de instructie van den generaal majoor van Poolsum Booy, als opperbevelhebber van het kamp, zich daartegen verzette. Volgens die instructie mogt de generaal het kommando aan *niemand* overgeven, zelf niet aan den Koning. Van daar moet eene, zeer ligt verklaarbare botsing zijn ontstaan. De Koning moet hebben aangedrongen op het voeren van het bevel; en de generaal van Poolsum Booij — als brave krijgsman, voor wien de instructiën zijn hoogste wet zijn — moet, onder betuiging van zijn eerbied en van zijn leedwezen, geweigerd hebben.

Dit beklagenswaardige conflict had, vooreerst, zoo als men verder zegt, ten gevolge, dat de vaandels, die tot dus ver in de tent van Z. M. zich bevonden, werden overgebragt in die van den opperbevelhebber van het Kamp; en dat later de heer van Poolsum Booy zich genoopt gevoelde zijn pensioen aan te vragen.

Wat er verder is gebeurd weet men niet. Wèl is het bekend geworden, dat de vaandels op nieuw gebragt zijn in de tent des Konings en dat Z. M., (waarschijnlijk om een blijk van achting te geven jegens den eerbied voor zijne instructiën, door den generaal betoond) den heer van Poolsum Booy benoemd heeft tot HD. buitengewoon adjudant. Of de aanvraag om pensioen inmiddels is ingetrokken, is mij onbekend; de zaak, meen ik, moet evenwel op de eene of andere wijze geschikt zijn.

Intusschen zou het wenschelijk zijn, dat het publiek opheldering ontving omtrent de vraag: hoe het mogelijk is, dat de Minister van Oorlog eene instructie uitvaardigt, waardoor Z. M. de Koning belet werd het opperbevel over de troepen te voeren, *in verband met de omstandigheid, dat men van 's Konings verblijf in het kamp vooraf was verwittigd?* Mij dunkt, dat de Koning ten allen tijde daartoe allezins het regt heeft. Voor de eer van het Ministerie wensch ik opregt, dat deze zaak op voldoende wijs kan worden opgehelderd; want het komt mij, tot op beter onderrigt, voor, dat, is de zaak waar, hier op vrij zonderlinge wijs *de Koning* door het Ministerie *is in eere gehouden.*

Met alle achting, enz.

UEd. Dw. D.
X. X.

Utrecht, 17 Sept. 1854.

Per Telegraaf.

Parijs, heden, Dingsdag 19 Sept. De Keizer is naar Bordeaux vertrokken om de Keizerin af te halen.

Het stoomschip *Newton* is te Gironde binnengekomen, met de ex-regentes van Spanje aan boord.

Berigten uit Konstantinopel spreken het berigt van vredebreuk tusschen Turkije en Perzië tegen.

Weenen, Dingsdag 19 September. Eene bijzondere depeche, heden nacht ontvangen, meldt, dat de vereenigde vloten Odessa beschieten. Bij het afzenden van het berigt stond Odessa op drie punten in brand. De bijzonderheden ontbreken.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 19 September 1854.

Nederland.	Pct.		Rusland.	Pct.	
Ned. W. Schuld.	2½	60 11/16 ¾ ¾			
Dito Certificat.	3	72⅜	*Hope* 1798/1816	5	100…
Dito Dito	4	90 13/16	Dito 1828/1829	5	100…
O. I. Leening.	4		Cert. 1831/1838	5	
Amort. Syndic.	3½	89⅛	Dito Dito	4½	86…
Hand.-Maats.	4½		Dito *Hope*	4	77…
Belgie.			Dito *Stieglitz*	4	
Certificaten.	2½		Dito dito 5e Ser.	4	
D° *Rothschild*	2½	49	Inschr. Assig.	6	
Frankrijk.			Certific. dito.	6	
Obligatiën	3		**Polen.**		
Spanje.					
Nieuwe	1	18½ 9/16	Obligatiën	4	
Dito Buitenl.	3		**Oostenrijk.**		
D° Binnenl. 6/m.	3	33⅛			
Bew. Sp. Com.		5 1/16	Metalliek	5	69…
Amort. Schuld.			Dito bet. Amst.	5	78…
Portugal.			Dito lett. B.	5	78…
Londen nieuwe.	5	36 13/16 ⅞	Dito 1847	2½	85…
Dito uitgest.	4		Dito 1851/1852	2½	85…

Mexic, te Lond. 3 pct. 23¾, ⅞; dito Onb. 23¾…

Over het geheel leverde de markt heden wederom ze… bijzonders op. Bij weinig affaire was de stemming alge… ongunstig.

FRANKFORT, Maandag 18 September. Metallie… 72¼; Spanje binnenl. 3 pct. 33½; dito 1 pct. 18… op Lond. 117½; dito Parijs 93½; dito Weenen 1…

LONDEN, Maandag 18 September (2 ure). Cons… 95⅝, ¾; Mexico N. 3 pct. 23¾, ⅞; Spanje 1 pct… dito Certific. 5, ¼; Turksche leening 3, ½.

Overige fondsen zonder variatie.

PARIJS, Maandag 18 September. Fr. 4½ pct. … 3 pct. 74.70.

Beurs iets hooger op het gerucht van de onts… geallieërde troepen bij Sebastopol.

Sloetkoers: Fr. 3 pct. 74.75; dito 4½ pct. 97… pct. 18¾; dito 3 pct. 33¼.

WEENEN, Maandag 18 September. N. Metall… lett. B. 92½; N. Leen. 97; Bankactien 1250; … Wissel Londen 11.27; dito op Parijs 138.

Fondsen vast en wissels meer aangeboden. … beperkt.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's …